

Előfizetési árak:
Postán küldve, vagy helyben házhoz hordva:
Egész évre 6 frt — kr.
Félévre 3 frt — kr.
Évnegyedre . . . 1 frt 50 kr.
Községeknek egész évre előfizetve 5 frt.
Az előfizetési pénzek bérmentesen a kiadóhivatalhoz s legelőszörüben postai utalvánnyal küldendők.

Ismeretlen kézből jött cikkeket nem közlünk, s csak bérmentes leveleket fogadunk el. Kéziratok vissza nem adatnak.

SZOLNOK-DOBOKA.

TÁRSADALMI, KÖZGAZDÁSZATI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Hirdetési díjak: Egy 30 négyszög centimeter tért elfoglaló egyszeri hirdetés díja 50 kr, ezen fölül 60 négyszög centimeterig 1 frt s így minden megkezdett 30 négyszög centimeternyi tér többlet után 50 kr. számíttatik. Kedvezményül 4—10-szeri beiktatásnál 5%, 11 és többszöri beiktatásnál 10%-nyi díjengedély. Bélyegilleték minden beiktatásnál 30 kr. számíttatik.

Szerkesztőségi iroda és kiadóhivatal: Deés Kis-király-utca (Baló-ház)

„Szolnok-Dobokamegye” hivatalos közlönye.
s a megyei gazdasági egylet

A lapot érdeklő mindennemű felszólamlások (reklamatiók) vagy hirdetések a szerkesztőséghez intézendők.

Nyitási cikkek garmond sora után 30 kr. fizetendő. Hirdetéseket elfogad Mudrony és György hirdetési irodája a Hon szerkesztőségében, Budapest, Barátoktere 3. sz. Athenaeum I. emelet.

Megjelenik minden vasárnapon.

A május 28-iki közgyűlést megnyitó főispáni beszéd.

Tisztelt közgyűlés!

A múlt napok eseményei érdekes és fontos, lélekemelő és tanulságos behatásainak nyomása alatt szinte gyengének érzem magamat Szolnok-Dobokamegye mai napra összehívott rendes közgyűlését ezennel megnyitva, jelentést tenni azon megbízatásban való eljárásomról, melynek rendén részt vettem Éber Nándor, Floth F. Adolf, Gr. Bethlen Károly, Urányi Imre, Ifj. Voith Jakab, Simó Lajos, Jakab Bogdán és Molnár Antal megyebizottsági tag urak kíséretében azon ünnepélyen, mely a haza fővárosában „a legnagyobb magyar” emlékszobrának leleplezése alkalmából tartott.

Azon magasztos érzelmeket tolmácsoló szavak, melyek mégis csak halvány képét voltak képesek rajzolni gr. Széchenyi István érdemeinek, azon általános közlekedés és emelkedettség, mely az egész haza minden vidékét képviselőben az ország fővárosába vonta, gyenge szavaimban nem visszaadhatók.

Alig érzem magamban a bátorságot csak megkísérteni is rajzolását azon magasztos hangulatnak, mely az ünnepélyek folyama alatt az egész résztvevő közönséget átlengte, s mely mintegy visszaható fény sugaraként tünt fel a nagy férfi hazafias érdemeinek. Mintegy feltámadni látszott a nemzet, midőn a Széchenyi István szobráról lehullván a lepel, ismét körében látta a jóst, ki biztosította, hogy „a magyar lesz.”

A kezdeményezései folytán világvárossá

fejlődött Budapest főterén gránit alapon biztosan álló ércszobor védő szellemként az ötlet majd feledő nemzedék reményét a jövőben felkeltetni látszott, s midőn annyi év után ismét felhangzott az egész haza által egyhangúan énekelve: „Hazádnak rendületlenül légy hűve oh magyar”, akkor mintegy elismerve lett, hogy Széchenyi István az Árpád hódította földön egy ezredév után állandóan biztosította a magyart. És valóban uraim! mindannyian, kik ez alkalomból tartott ünnepélyek során szavaikat hallatták, annak adtak kifejezést, hogy az Árpád által hódított föld jogszerűen magyar, s hogy ez időszert az, s jövőre az lenni biztosítva van, egyedül Széchenyi István érdeme.

A kiesinyes belküzdelmekben elgyengült, az elmaradottságban elsatnyult, a harcok között megfogyott, s mégis elbizakodottságában elfajult nemzetet ő ébresztette fel százados álmából; ő volt, ki az ébredő hazát negyedszázadon át tanácsaival éllette, s ki kijelölte az utat, melyen haladnia kell, ha lenni s magyar maradni akar.

Azon nagy szónokok és hazafiak ajkairól, kik a Budapest fővárosban legközelebb tartott ünnepélyek alkalmával gr. Széchenyi István érdemeiről megemlékeztek — ellopott szavak gyenge visszaadásával ismételem én is, „hogya akarjuk, hogy ezen föld, ezen ország ezentúl is magyarok hazája maradjon, arra kell törekednünk, hogy e föld is magyar kézben maradjon. Ha azt akarjuk, hogy az ország érvényesítse és gyakorolja azon befolyást, melyet közjogi helyzeténél fogva érvényesíteni joga van, igyekeznünk kell azért, hogy politikailag és anyagilag

egyaránt erősek legyünk. Ezt ama nehéz viszonyok között melybe jelenleg élünk, úgy érhetjük el, ha a társadalom és állam minden tényezője, kormány, törvényhozás, országos központ valamint vidéki egyesületi tevékenység és egyesek is erős akarattal és vállvetett munkássággal közreműködnek ezen nagy és szükséges cél elérésére.”

Ezen szavakban kifejezve látom teljesen gr. Széchenyi István nagy szelleme kitűzött célját; ezen szavakban midőn azok a magyar felelős kormány egy tekintélyesebb tagja ajkairól hangoznak el, biztosítékát észlelem annak, hogy a magyar haza és nemzet jövőjének biztosításában a jelen idők intézői is egyetértének és együtt értelmeznek a legelső felelős magyar miniszterium egyik legkiválóbb tagjával gróf Széchenyi Istvánnal. És midőn Széchenyi István ércszobrának leleplezési ünnepélyén az egész haza minden törvényhatóságát képviselve láttam, s midőn a legelősebben szemben álló pártok békejobbot nyújtva egy csoportban vonultak fel az ünnepély színhelyére, a nemzet jövője felett sokszor kételkedő lelkem aggálya lecsilapult, mert láttam, hogy van találkozási pont a legszélsőbb elemek között is: s ez a nemzeti lét biztosítása szükségének érzete, vagy mi ezzel azonos: Széchenyi István érdemeinek egyhangú méltánylása!

Igen! de nem csak az általános lelkesedés nyilvánulásaiban, hanem a politikai élet szereplő férfainak zöld vagy fehér asztal körül elmondott megdöntött szavaiban is kifejezést nyert ezen egyhangú, egyértelmű érzés.

A „SZOLNOK-DOBOKA” TÁRCÁJA.

Gróf Széchenyi István.

A „legnagyobb magyar”, kinek emléksobrát ma egy hete leplezték le azon a téren, melyen e teremő léleknek már is három nagy alkotására tekinthet végig ércszemeivel: az akadémián, a lánczhidon és a Dunán füstölő büszke hajókon, — már származásában birni látszott a nagyokra hivatott pálya zálogát. Atyja az a gr. Széchenyi Ferencz volt, ki a muzeumot s annak könyvtárát, anyja pedig nővére volt annak a Festetics György grófnak, ki az ország első gazdasági nagy tanintézetét, az u. n. Georgikont alapította nagy áldozatokkal. Ily példákra lehetett visszagondolnia, midőn elszánta magát, hogy a trespő magyar a világhaladással lépést tartó nemzetek sorába emelni megkísérti.

Gr. Széchenyi István 1791. szept. 21-én született Bécsben. Ifjúságát, miután a gondos nevelői kezek alól kikerült, a katonaságnál s többnyire külföldön, részint az I. Napoleon elleni háboruban töltte, Párisnak két izbeni meg szállásánál is jelen volt s a lipcei nagy csata megnyerésében, habár csak mint lovas százados

vőn benne részt, fontos szerepet játszott. Katonasága s később a bécsi kongresszus alatt a haza iránti szeretetének csak kevés külső jelét árulta el s nem lehetett benne gyanítani a később oly magasra csapó lángszellemet; ellenben a katonai tudományokban s lovagi testgyakorlatokban a legkitűnőbbek közé tartozott. Pompásan lovagolt, vívott és úszott s ebben ritkítá párját.

A háboru befejezte után sokat utazott külföldön, többnyire gyalog, mely alkalommal báró Wesselényi Miklós volt elválhatatlan társa, kívül kölcsönösen táplálni kezdek egymásban a hon-szeretet s a haza javára való törekvés vágyát.

Hazájába térvén, részt vett az 1825-ki pozsonyi országgyűlésen mint főrendi tag. Akkor tanácskoztak épen egy társulat megalakításán, melynek célja a magyar nyelv pallérozása lenne. De nem találták el a módját, hogyan kezdjenek hozzá.

Ekkor fölállt egy eddigelé csak a hadsereg-nél s a főúri mulatságokban ismert deli huszár kapitány a rendek tábláján s mondá: „Nekem itt szavam nincs. Az ország nagyja nem vagyok, de birtokos vagyok; s ha föláll oly intézet, mely a magyar nyelvet kifejti, s azzal segíti honosaim magyar neveltetését: én erre jóságaim egy évi jövedelmét föláldozom.”

Nagy volt a csodálkozás a rendek tábláján

e rövid beszédre. Az áldozatkészségnek ilyen példájáról még nem volt tudomásuk. Hát még mikor megtudták, hogy az ajánlattevő a dugazdag Széchenyi Ferencz fia, s hogy a felajánlott évi jövedelem nem kevesebb, mint 60.000 frt.

Az ifju katonatiszt neve egyszerre ismertessé lett az országban, a főurak követték a magasztos példát s még azon ülésen 250.000 frt gyűlt össze s meg lőn vetve alapja a — magyar tudományos akadémiának.

E pereztől kezdődik Széchenyi áldásos működése a közügyek körül, mely ugy hatott a sivár közszellemre, mint egy áldásos, termő eső. A császári udvar nem nézte jó szemmel e működést s tudára adá, hogy „a politika nem fér össze azzal a ruhával, melyet visel”, mire Széchenyi azzal felelt, hogy beadta lemondását katonai rangjáról s egészen hazája közügyeinek szentelte életét.

Könyv lenne abból, ha mind elő akarnók sorolni, mi minden téren hatott a nemes gróf üdvösen; azért itt csak a legfontosabbakat lehet röviden értenünk tevékeny életéből.

1833-ban a Vaskapu melletti vízi építkezéseket vezette, mint királyi biztos. A sziklába vésett út, most is az ő nevét viseli s neki köszönhető, hogy a szirtzátványokon hajókázható ösvény vágatótt a Dunán. De már előbb főgondjának tekintő könyvei és tettei által új életet

Az akadémia elnöke nem szól másként, s csak azt mondja, mit más szavakban az országos gazdasági-egylet nevében szóló kitűnő szónok, mondván: hogy „Széchenyi István kartársai, kik vele éltek és működtek, felbúzdulva és lelkesedve ez emlék által, tekintenek a régi múlt időkre, azoknak nemes törekvéseire, reményeire, küzdelmeire s mindazokban Széchenyi nagy alakját látják kidomborodva magasztos tetteivel, nagy alkotásaival, nemes terveivel, szelleme fensőbbiségével s hazafiúi búzgal-mával.”

Ezen s hasonló hazafias nyilatkozatok hangzottak el azon ünnepélyen, melyen nekem a már felsorolt urak kíséretében szerencsém volt Szolnok-Dobokamegyét képviselhetni. Örömmel járultam magam is hódolattal a nagy hazafi érc-szobra talapzatához s magam is, ki a fiatalabb nemzedékhez tartozom, mely a nagy férfit csak mint a történelem alakját ösmerem, bámullattaljes tisztelettel tekintettem fel reá, mint azon eszményképre, melyben a páratlan hazafit, a bölcs politikust, s mindennekfelett hazánk első nagy regenerátorát láttam és csudáltam.

De zárva tisztelt közgyűlés! uraim! e megbízatásról szóló jelentésem, engedjék hinnem, hogy midőn a nevezett küldöttség élén nekem Széchenyi István szobrának leleplezési ünnepélyén megjelenni rendelték, egyszersmind határozatilag adtak kifejezést annak: miszerint e nagy férfiú múltjában, alkotásaiban, hátrahagyott irataiban, útmutatásaiban és példáiban egy eltörölhetetlen örökséget birunk; hogy tudjuk, miszerint az általa megkezdett út, hagyományszerű megjelölése azon iránynak, mely felé haladva a hazának boldogságát, nagyságát előmozdítjuk.

Ezért uraim! kövessük e példát, mert csak úgy lehet e föld jövőjében is magyar s a magyar egyenjogú az európai nemzetek sorában.

Szolnok-Dobokamegye gazdasági-egyletének rendes közgyűlése.

Megyénk gazdasági-egylete folyó hó 20-án tartá meg rendes évi gyűlését. A rendkívüli zordon idő miatt több vidéki tagok valának gátolva, annak tárgyalásaiban részt vehetni, melyet az egylet fíradhatlan elnöke gr. Kornis Viktor a következőleg nyitott meg.

teremteni az eszmékben, a közszellemben, intézményekben, a gazdaság, ipar, kereskedés és vállalatok ezernyi mezején. Megalapítá a lótenyésztő társulatot, meghonosítá a lóversenyeket, hogy a „külföld magyarjait“, a nagy jövedelmeiket idegen földeken pazarló főurakat a hazához szoktassa, — a nemzeti kaszinót, mely a nemzeti közszellemnek gyűpontja, sok üdvös eszmének szülő helye, a közvélemény irányadója lett; sokat tett arra, hogy a nemzeti színház létesüljön, alapított zene-egyletet, s a magyar főváros díszé, a Dunát átvívelő büszke lánchíd az ő alkotása. Életre szólította a Dunagőzhajózási társaságot, melynek a Feketetenger felé utat nyitott. A Tisza-szabályozási vállalat, ipar, pesti gőzmalom és más gyakorlati vállalatok szinte főrészen az ő teremő lelkének köszönik lételüket.

De ha nagy hatása volt az anyagi élet terén, nem csekélyebb befolyást gyakorolt szellemi műveivel. 1830-ban megjelent a „Hitel“ című könyve, melyhez hasonló hatása soha még az előtt nem volt magyar könyvnek. Mohón olvasták, szídták is, magasztalták is, de csak arról beszéltek s egész jótékony forradalom kezdődött a könyv nyomában, mely nagyszerű, új és meglepő eszmékkel volt telve. Nemsokára következett „Világ“ című könyve, mely az előbbinek bővebb kifejtése, s mely őt első patriotává s mint bará-

„Tisztelt közgyűlés!

Midőn szerencsém van megyénk gazdasági-egylete 4-dik közgyűlését megnyitni és önöket uraim üdvözölni, legyen szabad rövid visszapillantást vetnem egyletünk életére. Mint a hogy méltóztatnak tudni egyletünk 1877-ben alakult meg és bárha megalakulása egy általánosnak monlható közóhajnak felelt meg, fájdalom! tényleg még is — egy ily szép, nagy, intelligens megyéhez mérten — csekély volt, és jelenben is az tagjainak száma.

Anyagilag ennyire szűk korlátok között önállólág meg sem birtunk állani, ezért szívesen fogadtuk Deés városának előzékeny ajánlatát vele szövethetzeni; mely alkalommal egy telket, épület anyagot felerészben munka erőt és általa fizetendő kertész bocsáttatott rendelkezésünkre.

Jövedelmünk emelésére törekedve már 1878-ban rendezék egy kisebb termény kiállítását és a siker által felbátorítva a múlt évben nagyobb, kapcsolatosan ipartárgyak kiállításával, mely fényesen sikerült és eltekintve az erkölcsi eredménytől — melyben az egyleten belül, mint számos kívül álló osztozott, — igényeinkhez és eddigi vagyoni állásunkhoz arányosítva, jelentékeny összeggel nevedezett pénztárunk, úgy annyira, hogy ma, mintegy 6 holdnyi berendezett, ha mindjárt a múlt téli szokatlan tartós nagy hideg miatt, mely majd mindenütt a csemetéket megfagyasztá — egészen az előirt terv szerint gyümölcsfákkal be nem állított — kertünkben csinos kertészlak emelkedett, és remélhetőleg megkímélve ez idén a tavalyhoz hasonló csapástól — a mikor is első kísérleteinket egy nagy-mérvű jégeső semmivé tette — alkalma lesz egytag, mint nem tagnak, gyümölcsészet, konyhakertészet és mezei gazd. kísérleteinkből, (szőlőiskolánk rigolirozva, a philoxera-tílalom miatt nem volt beállítható) meggyőződni, hogy haladás a jelszavunk!

Valamint a gyakorlati téren halad egyletünk, elméleti működése sem marad el, és támogatva a magas kormány jó akaratú figyelme által melynek következtében immár 300 frtnyi segélyben is részesül, barátságos támogatásban részesülve társ egyletei által is folytonosan.

A köznek és első sorban tagjainak szolgálandó, — mondhatni egyhangu óhajnak eleget téve — biztosítási szövetséget kötött egyletünk — az Aziendától megvállván — az első m. ált. biztosító társasággal, és legyen szabad itten uraim figyelmöket felhívni, miszerint e téren is előnyeiket igénybe venni ne késsenek.

tai mondák a „reform atyjává“ avatta. Majd jött a „Kelet népe“, a „Politikai programmtörredék“, s legnagyobbak mondott műve a „Stádium“ mellett még tömördek kisebb röpirat, melyekkel folytonos tevékenységben tartá nemzetét gondolkozóinak szellemét.

Angliában tizenháromszor fordulván meg, onnan gazdag szellemi kincsekkel megrakodva tért haza s gyakorlati irányt sajátított el, mely megtanítá, hogyan kell az üdvös eszméket életbe is léptetni. Ő minden elemet, minden módot felhasznál, hogy alkosson, teremtsen, a miért összekötkezésbe is jött azokkal, kik inkább a nemzet alkotmánya ellen Bécsből intézett folytonos sérelmek orvoslásának sürgetésében keresték a politikai feladatok legfőbb célját. Így történt, hogy éles tollharcz felett ki közte és az ellentábor között, melynek vezére eleinte ifjúkori barátja, Wesselényi, majd Kossuth Lajos lett, s mely tollharcznak az volt következtése, hogy a dicsőített honfi nemsokára csaknem népszerűtlenné vált honfitársai előtt.

Mindazonáltal sokkal jelentékenyebb ember volt, semhogy akkor, midőn az első magyar független miniszterium megalakult, őt ki lehetett volna hagyni belőle. Széchenyi lett a közmunkák és közlekedési ügy minisztere. De politikai irányában nem egyezett Kossuthal, kit már ak-

Nem különben, majd tárgyalásaink rendjén a kisbirtokosok országos földhitelintézetével kötendő szerződés iránti javaslatával is egyletünk segédkezet kíván nyújtani gazdáinknak, előnyös módon tőkét nyerhetni gazdaságaik beruházására.

Igy mindenütt és mindenkor oda irányul egyletünk törekvése; hivatását felfogni, helyét betölteni és körvonalozott működése terén a kelő erélyt kifejtve, hazánk földmívelési érdekeit elősegíteni és ez által tehetsége engedte módon édes hazánk felvirágzásához hozzájárulni.

Van szerencsém uraim gazdasági egyletünk e mai közgyűlését megnyitottnak nyilvánítani.

Ezen lelkes éljenzéssel fogadott megnyitó beszéd után:

1.) Beterjesztetik az egyletnek 1879. évre vonatkozó pénztári kimutatása, melyszerint a bevétel volt 1651 frt 35 kr, a kiadás 1636 frt 97 kr, s így e folyó évre pénztármaradványként ájtott 14 frt 38 kr. A pénztárnoki számadás megvizsgálására kiküldött Kovács Samu és Izsáki József tagtársak jelentése szerint azt pontos és szabályszerűnek találva, egyleti buzgó pénztárnok Demeter Béla részére a fölmentvény megadása határozatilag kimondatott.

2.) A titkár évi jelentésében kiemeli, hogy a múlt évben az egyletet, illetőleg annak tagjait a kiállítás elfoglalván, csakis őt választmányi ülést tartott, s ez alkalommal bemutatja a végrehajtó bizottságnak, már nyomtatásban kész részletes jelentését a kiállításról, melyben annak minden mozzanata híven föl van tüntetve, s abban kimutatott 6723 frt bevétel s 5717 frt 14 kr. kiadást, s így 1005 frt 87 kr. tiszta haszon, az erre vonatkozó számadások megvizsgálására kiküldött Hyé Arthur, Betegh Imre és Bodor Bertalan jelentések szerint minden tételek igazoltaknak találva azon óhajokat fejezik ki, vajha zsenge egyletünkre nézve sok ily eredményes év virulna fel. Ezek után dr. Almai Ferencz ismételt kifejezést ada a kiállítás elnöke fíradhatlan és sikerdús fáradozásainak elismerését illetőleg. Majd indítványba hozott egyleti titkárnak is ez ügyben lankadatlan buzgalmanak s kitartásának méltánylása. Ezekután a kiállítási elnök br. Bánffy Dezső kijelenti, hogy ámbár ő és a titkár mindent megtettek, a kiállítás sikerére azonban ebben nagy része van a végrehajtó bizottságnak s annak minden tagjának egyenként, kiknek lankadni nem tudó ügyszeretetének eredményezte a nem várt fényes sikert. A közgyűlés kedves kötelességének ismeri a tett indítványok értelmében a közügy s egyletünk érdekében tanusított

kor vezérének ismert el a nemzet nagy többsége, s Széchenyi félve attól, hogy a merészebb irány veszedelembé fogja sodorni a hazát, midőn látta, hogy a megindult áramlatot meg nem fordíthatja — hazafiúi aggodalmában megtébolyodott!

Mint örültet szállították föl Bécs mellé a döblingi tébolydába, hol elborult lelkének láthatára csak lassan kezdett tisztulni.

De tisztulni kezdett s egy német nyelven a Bach-rendszer és emberei ellen írt nagy könyve bizonyosságot tesz az ő lángeszéről. Azonban az 1859—60-ki események fölötté izgatólag hatottak beteg idegeire; a forradalom újból kitörésének rémképét látta föltűnni lelkében, s 1860. ápril 8-án, midőn ápolói hálószobájába léptek, — szétzúzott aggyal látták a „legnagyobb magyart“ karos székében. A kétségbeesés egy pillanatában pisztolylyal oltotta ki életét.

Ez volt szomorú vége amaz élet pályának, melynél hatásában, eredményeiben fényesebbet, áldásosabbat nem találhatunk újabb történetünkben.

Áldás legyen emléken a nagy férfinak, ki annál az ércszobornál, melyet a múlt héten állított föl számára a nemzet kegyelete, sokkal maradandóbb emléket állított föl magának életében!

működésükért jegyzőkönyvileg is elismerését és köszönetét kifejezni. S egyszersmind a betérjesztett jelentésnek egy példánya a földművelési miniszternek nem különben a testvértárs egyleteknek is megküldetni határozottatott.

3.) A titkár bemutatja a kisbirtokosok országos földhitelintézetével kötendő szövetkezésre vonatkozó javaslatát az igazgató választmánynak, és annak elfogadását ajánlja a közgyűlésnek, melynek következtében Bárány Dezső tagtárs röviden az egész szövetkezés lényegét megvilágítja, fölhozván hogy midőn egy felől egyletünk ez által anyagi gyarapítást nyer, más felől birtokos társainknak olcsóbb kölcsönöket közvetít. S kiemeli, hogy ámbár ez által egyletünk a kereskedelmi törvények értelmében szavatosságot vállal a nyújtandó kölcsönöket illetőleg, de miután a kölcsönöket első helyen bétáblázott zálogokra az értéknek $\frac{1}{3}$ -a folyósíttatik, aggodalomra nem lát okot, s egyuttal utasíttassék az igazgató választmány, hogy erre vonatkozólag ügykezelési utasítást készítve, azt egy közzelebbi közgyűlés eleibe terjeszsze jóvá hagyás végett, s miután ezek határozatilag elfogadtattak, felhivatott a választmány oda hatni, hogy a kisbirtokosok országos földhitelintézeténél, az úgy nevezett: mezőgazdasági előleg és kölcsön közvetítő egyesület, egész Szolnok-Dobokamegyére terjesztessék ki.

4.) Olvastatott a m. orsz. gazdasági egyesületnek a folyó hó 22-én Budapesten tartott közgyűlésére való meghívás, melyben a gazdasági egyletek az általa kiadott program pontjai értelmébeni szövetkezése fog tárgyalatni. Egyletünk mezőgazdaszatunk emelése érdekében örömmel csatlakozik ezen szövetkezéshez, egyszersmint fölkeri br. Bárány Dezső tagtársat, hogy ezen közgyűlésen egyletünk azon tagjaival, kik a Széchenyi szobor leleplezésére Budapesten vele megfognak jelenni képviseljék egyletünket. Ezzel kapcsolatosan olvastatott az erdélyi gazdasági egyletnek e szövetkezésre vonatkozó fölívása, egyletünk a gazdasági-egyletek orsz. szövetkezését pártikuláris nézetek által nem akarván nehezíteni, ezen felhívás álláspontját magáévá nem tehetette.

5.) Az egylet alapító tagjainak számára kiállított kötvényt helyesnek találván, annak a titkár által az illető tagok aláírását és bevételét elhatározta. Végül gr. Bethlen Bélának igazgatói állásáról való lemondása tudásul vétetett s a közzelebb tartandó közgyűlés eleibe terjeszteni határozottatott, melyek után az elnök a jelenlévő tagok érdekelttségét megköszönve a gyűlést bezárta.

XXX.

A szamosvölgyi vasút az országházban.

Vasútunk ügye a pontra ért, melyben az, az országgyűlés által letárgyalt törvény értelmében elfogadtatott, illetőleg az erre vonatkozó törvényjavaslat helyben hagyatott. És ha tekintetbe vesszük az ügy fontosságát, az előzetes feltételek terhes voltát, s nem feledjük az ennek tárgyalása közt bekövetkezett miniszteri változást s a később felmerített differenciák megoldására kívántatott időt az érdekelt közönség minden türelmetlensége mellett el kell ismerni, hogy az adott viszonyok közt elég gyorsan vitetett keresztül az erre vonatkozó törvényjavaslat, mely következőleg van szövegezve.

„A szamosvölgyi II-od rendű vasút kiépítése tárgyában a közmunka- és közlekedési miniszter által a képviselőház e hó 14-én tartott ülésében benyújtott törvényjavaslat szövege következő: 1. §. Az Apahidáról kiinduló és Szamosújváron át Deésig vezető II-od rendű vasút kiépítése tárgyában előterjesztett engedélyokmány jóváhagyatván, becikkelyeztetik. 2. §. A magyar királyi pénzügyminiszter felhatalmaztatik, hogy a

bányakincstár készletéből 300,000 frt értékben vassineket bocsáthasson a társulat rendelkezésére, s fizetésül ugyancsak 300,000 frt névértékre szóló társulati törzsrészcvényeket elfogadhasson. 3. §. E törvény kihirdetése napján lép életbe, s végrehajtásával a közmunka- közlekedési, valamint a pénzügyminiszter bizatik meg. Budapest, 1880. május hó 14.”

Ezen törvényjavaslatot gr. Szapáry Gyula pénzügyminiszter és Ordódy Pál közlekedésminiszter a következő indokolással terjeszté be a képviselőházhoz folyó hó 14-én.

„Kevés vidék van hazánkban, mely inkább érezné a gyors és biztos közlekedési eszközök hiányát, mint a Királyhágón túli részekben a Szamos völgyébe eső községek. Besztercze szorgalmas és legnagyobb részben iparos lakosságának élénk üzlete, a naszódi havasok nagy mennyiségű fakészlete, a deésaknai sóbánya, Rojahida vasipara, az oláh-láposi és radnai ércbányák, Szamosújvár kifejlett bőr- és marhakereskedése s a gazdag gabna termésű mezőség egy részének gazdasági érdekei, a Szamos völgyét átszelő vasútnak létesítését felette kívánatosá teszik.

Ez okból már évek előtt történtek lépések egy azon vidéken létesítendő vasut engedélyezése iránt, azonban a közbejött kedvezőtlen pénzügyi viszonyok e vállalkozást már csirájában elfojtatták.

A helyi érdekű vasútnak létesítése körül újabb időben mutatkozott mozgalom és különösen az arad-körösvölgyi vasút által elért siker azonban ismét felszínre vetette e vasút létesítésének kérdését, s az ottani érdekelttség társulattá alakulván, újabb lépéseket tett az ugynevezett szamosvölgyi vasút kiépítése iránt.

Az e consortiummal folytatott tárgyalások legközelebbi eredménnyel befejeztetvén, van szerencsém az e vasút engedélyezésére vonatkozó törvényjavaslatot s engedélyokmánytervet ezenel bemutatni.

A feltételek, melyek e vasut engedélyokmány-tervezetében fölvetettek, kevés és lényegtelen eltéréssel ugyanazok, melyek az eddig engedélyezett hasonló s különösen az arad-körösvölgyi vasútra nézve megállapítottak.

A törvényjavaslat 2-ik §-ába felvett ama határozat, mely szerint a pénzügyminiszter 300,000 frt értékű vassin átengedésére hatalmaztatik fel, speciális kedvezményt tartalmaz, a mennyiben a kérdéses sineket a társulat nem készpénzért, hanem saját papírjaiért kapja meg. Ez azonban abban leli indokát, hogy a kincstár e vasut irányában a deésaknai sóbányák által némileg érdekelve van, s e kedvezmény ennél fogva kifolyásul tekinthető a vicinális vasútnakról szóló s már a törvényhozásnak benyújtott törvényjavaslat ama határozatának, mely szerint a kincstár is köteles bizonyos hozzájárulással azon vasut létesítését, melynél érdekelve van, elősegíteni.

A mi magát a vasutat illeti, az a magyar államvasút apahidai pályaudvarából indul ki és Szamosújváron át Deésig fog vezetni.

A pálya hossza 46.5 kilométer (6.13 mértföld), legnagyobb emelkedése 1:100-hoz.

Összköltsége 800,000 frt tényleges értékben, melynek fejében 1 millió frt névleges értékű tőke fog kibocsáttatni.

Ezek előre bocsátása után bátor vagyok a szamosvölgyi vasútról szóló törvényjavaslatot a t. háznak elfogadására ajánlani.

Ezen törvényjavaslat a közlekedésügyi bizottsághoz tétetvén át, a mely azt letárgyalva május 24-én került az országházba a szőnyegre.

Hegedüs Sándor előadó röviden elfogadásra ajánlja a törvényjavaslatot, mely általánosságban a részletés tárgyalás alapjául elfogadtatik.

A részletes tárgyalásnál Lipthay Béla b. felvilágosítást kér az iránt, vajjon minő értékben számítatik a törvényjavaslat szerint e vasútnak átadandó 300.000 frt vassin.

Hegedüs Sándor előadó megjegyzi, hogy az

állam itt tulajdonképen nem üzletet csinál, hanem szubvencziót ad a társulatnak, mennyiben a sinek ára fejében 300.000 frtnyi névértékű törzsrészcvényt vesz át. Ez által azonban haszna van az államnak, mert vassinei nagyobb mennyiségben vannak meg és a vasút által a deésaknai telep is előnyben fog részerülni.

A ház a törvényjavaslatot részleteiben is elfogadta.

És ezzel vasutunk a törvényhozás által a szükséges jóváhagyást, szentesítést megnyervén, a már június 15-re egybehívott részvényesek megalakítják: „a szamosvölgyi vasút részvénytársulatot”, melynek bölcs intézkedése után biztosan nézhetünk, a gyorsan haladó építkezések feltétele alatt annak egy rövid év lejártával bekövetkező megnyitásának eleibe.

VEGYESEK.

— **Lapunk olvasóit tisztelettel kérjük, szíveskedjenek mult évi előfizetési hátralékaikat és folyó évi előfizetéseiket mielőbb beküldeni.**

— **A folyó hó 28-án tartott tavaszi rendes megyénk értelmiségének tömeges részvéte mellett lefolyt közgyűlés, melynek érdekes részleteit idő és tér hiányában lapunk jövő száma hozza, Rónay Aros Lajost alszámvevőnek és Bihari Gyula kolozsvári orvos tudort m.-láposi járás orvosnak választotta meg.**

— **A veres kereszt jótékony-egylet megalakítására egybe hívott értekező gyűlés a helybeli és vidéki honleányok szép koszoruja s érdeklődésével tett intézkedéseiről lapunk közzelebbi száma terjedelmes közleményt fog hozni.**

— **A szamosvölgyi vasút részvényesssei június hó 15. d. u. 3 órára egybe vannak hiva, a részvénytársulatnak az alapszabályok és a kereskedelmi törvények értelmében leendő megalakításra.**

— **Belügyminiszter az e megve területén levő hasonló községeknek egymástól való megkülönböztetése céljából, a megye bizottsága véleménye folytán elrendelte, hogy 1.) a csáki-gorból járásban levő Oláhvásárhely „Erdő-Oláhvásárhely”, — 2.) Muncsel, Gorbó-Muncsel, — és 3.) a deési járásban fekvő Vaád község „Kolostor-Vaad” — néven neveztessek.**

— **Czecz Katalin k. a. „Dormandi Kálmán” eredeti színműben, az itt mulató szintársulatnál, mint vendég fog közzelebből fellépni.**

— **Papp Ágoston közzelebb sikeresen tevéle az ügyvédi vizsgálatot M.-Vásárhelytt. Mint halljuk e szigorú lelkiismeretű új jogvédő M.-Láposon fog irodát nyitni, ajánlhatjuk őt az ügyes bájos felek figyelmébe.**

— **A május 31. és június 1-én tartandó országos vásárunkat illetőleg már folynak az előkészületek.**

— **Urnapját a helybeli rom. cath. egyház-község a kedvező idő befolyása alatt teljes díszben és fényesen ülte meg, az egyházi szertartás után aközigazgatási, törvényszéki tisztviselők, katonai és polgári vendégek valának hivatalosak, mint a közkedvességű s tiszteletben álló zárdafőnök Kozma Döme vendégei, mely alkalommal számos hazafias közszellemű fölköszöntések fűszerezék az izletes ebédet**

— **A franciaországai munkás strike igen nagy arányú; több munkást elfogtak s azt hiszik hogy a titkos bizottság a munka-megszüntetést politikai célokra szervezte. — A hideg, pünkösöd óta egész Európa fölött uralkodik. — A vidéken több helyen volt fagy, mely főleg a gyümölcsökben, szőlőkben s kapás növényekben tett kárt, a vetésekben kevésbbé. — A magyar kereskedelmi csarnok szépen ünneplé meg a Széchenyi napot. Ezer arany frankot tűz ki minden harmadik évben „Széchenyi-díj” néven egy a hazai kereskedelmet közvetlenül érdeklő pályakérdés**

megoldására. — Baracconében egy liqueur-gyáros alpesi füvekből „Kossuth-ital“-t készít s Kossuth arcképével és háza rajzával ékített üvegekben árulja; nagyobb szállítmányt küld közelebb Budapestre is. — Brassóban a Bukurestből visszatért vasúti igazgatók értekezletet tartottak s a tarifa-kérdésben több kedvező határozatot hoztak. — Tisza Kálmán miniszterelnök, kormányunk nevében, üdvözlendő sürgönyt küldött Stefanie herezegőnek születése napján, mire ő az udvari főmarsal útján fejeztette ki legőszintébb köszönetét. — A bukaresti lóversenyeknél ez évben erdélyi sportsmanek nem voltak oly szerencsések, mint máskor, csak a báró Wesselényi Béla lóvai nyertek néhány díjat; a verseny után tartott lakomán a magyar vendégeket nagyon szívesen fogadták.

Felölös szerkesztő: KOVÁCS SAMU.

Hirdetések.

Székely-ipar.

Különféle honi férfi mosó ruha-szövet, a maros-vásárhelyi Gáspár és fia szövő-gyárából igen jutányos áron kapható Deesen Bocsánczi testvérek kereskedésében. — Továbbá ajánlják első kézből bevásárolt karton, kendő, vászon, szövet és több nemű rövid árú dúsan felszerelt Raktárukat — a Főtéren. —

1—3

Péterháza községe határán lévő hajos malom haszonbérbe kiadó, 10 darab deési takarékpénztári részvény eladó, értekezhetni mindkét tárgyban Demeter Bélánál Deesen. —

1—1

ELADÓ HÁZ.

A deési takarékpénztár tulajdonát képező, Deesen, a Borsos-utczában 13. sz. a.

GYARMATI-féle ház

f. év június 6-án d. u. 3 órakor a helyszínén a többet ígérőnek el fog adatni.

Deés, 1880. május 21. —

Az igazgatóság.

Két 14 éves egészséges, iskoláit jó sikerrel végzett fiu

tanonczul felvétetik a Nik Ferencz vas-, fűszer-üzletébe.

3—3

Sz. 2250.—1880.

1—3

Hirdetmény.

Az alólírt tanács ezennel közhírré teszi, miszerint a felügyelete alatt álló „Karácsonyi“-féle szegény ápoló intézet épületében szükséges s mérnőileg 1879 frt 50 kra felvett, nagyobbára ács, asztalos és kőmives javítási munkák megtételének biztosítására folyó 1880. évi június hó 22-én d. e. 10 órakor a városi tanácsház nagytermében nyilvános árlejtés fog tartatni.

Erre a vállalkozni kívánók azon megjegyzéssel hívatnak meg, miszerint felkiáltási árul a fennebb kitett mérnöki felvételi összeg fogkitűzetni, s a bánatpénz ennek 10%-kában lesz beteendő, — továbbá, hogy a vállalati iratok a város gazdasági tanácsnokának hivatalos helyiségében előlegesen is megtekinthetők. Szamosujvár sz. kir. város tanácsa. 1880. május hó 15-én.

Placsintár Dávid,

polgármester.

Osztian Kristóf,

főjegyző.

Több ezer hölgy és férfi köszöni szerencséséjét, egészségségét, szépségét és ifju életöröjét ezen kitüntetett gyógyszeres illatszereknek.

HAMISÍTÁSOK ELLENŐRZÉSE VÉGÉT

EGÉSZSÉG, IFJUI ÉLETERŐS ÉS SZÉPSÉG!
ESZKÖZLÉSÉRE LEGHASZNOSABBAK
A LONDONI, PÁRISI, ÉS BÉCSI VILÁGKIÁLLÍTÁSOKON
KITÜNTETETT GYÓGYSZERES ILLATSZEREK,
MELYEKET FELTALÁLT ÉS KÉSZÍT

BÁNYAY LITERÁTI KÁROLY
DIPLOMAT, GYÓGYSZERÉSZ KOLOZSVÁRTT, ERDÉLYBEN.

Ő Felsége I. FERENCZ JÓZSEF cs. királyi szabadalommal jutalmazta a Egészségi és Szépítő Illatszerek feltalálását.

„VICTORIA PARFÜM.”
EGÉSZSÉGET, SZÉPSÉGET, ÉLETERŐT, és IFJUI TEHETSÉGET ESZKÖZÖL.

Csak ez az egyetlen a világkiállításokon kitüntetett gyógyszeres illatszerek között, amely a HÖLGYEKET és FÉRFIAKAT MEGÍJÍT és ifjakká, istartós egészséget és szépséget biztosít.

Az arcon képződött ráncokat elsimítja, himlőhelyet, szepit, májfoltokat és bőrvérseget elenyésztes az arcnak tisztán s finom fehér bőrt és ifjúságot idéző elő.

Mosdó vízbe vegyítve a gyengült szemeket, lélegző műszereket, testi és nemzeti részeket erősíti, eleveníti s állandó ifjúi tehetőséget és életörömet biztosít.

Füfűdöbe vegyítve az emberi test külső és belső szervezetre a legdüböb hatáson.

Főfájásokat — Migrain — és körvényes szenvedéseket megszüntet, s kellemes alvást idéző elő legégszerűsége miatt. Füstölőszesz 140. gramu nagy üveggel: Ára 1 frt 40 kr.

Ezen illatszert ő Felsége a császárné és királyné legmagasabb elismerésével PALOTA-FÜSTÖLŐÜL elfogadni kegyeskedett.

AROMATIN SZÁJVIZ.
ez a legkellemesebb szájlehelletet eszközöl, a foghúst szilárdítja, a lógult fogakat megerősíti, a fogakat tisztítja s romlástól megóvjaa és fogfájás ellen ez a leghasznosabb gyógyszer.

Egy 140 gramu nagy üveggel. Ára 1 frt 25 kr.

AMANTINÉ ARCPOMADÉ.

Szepit, májfoltot és pattanásokat eltávolít és finom arcbőrt idéző elő. Porcellán fedős tégelfel Ára 1 frt.

AMANTINÉ SZÉPÍTŐVIZ.

szepit, májfoltot, bőrvérseget eltávolít, s az arcz- és testbőrnek azonnal csodaszépéget eszközöl. 140 gramus üveggel Ára 1 frt.

ERDÉLYI FLORA POMADÉ.

A haj szépségére és rendező ápolására. Védjegyes nagydobozzal. Ára 60 kr. o. e.

Minden edényben domború betűkkel van jegyezve: BANYAY L. K. KOLOZSVÁRTT

Megrendelések Postautalványra vagy utánvétellel azonnal megküldetnek Bányay Literati Károly saját házából Kolozsvárról, — hol minden 6 hat forint árú cikkek csak 5 ót forintért számíttatnak.

Valódi fő minőségben és gyári áron vannak bízamányi raktárakban: Budapest Török József, Jesovits Mihály, és a magyar királyi udvari gyógyszerárakban, — Sárkány I. M. és Kertész és Eisert urak díszműkereskedésükben. — Nagy-Váradon Huzella Mátys és fia uraknál. — Debreczenben Szepessy ur Díszműkereskedésében. — Nagy-Szebenben Albrecht Adolf urnál. Brassóban Malcher A. — Segesvárt Teutsch uraknál Bécsben a magyar királyhoz címzett gyógyszerárakban.

Ezen kitüntetett gyógyszeres illatszerek használati utasításai minden cikkekhez mellékeltek ugyazintén közölve vannak a Bányay Literati Károly által Kolozsvárt kiadott és onnan megrendelhető Magyar, Német vagy Román kiadásban lévő Zsebkönyvben ezen cím alatt A MÉTER ÉS RÉGI MÉTERÉK KONNYEN ÉRTHETŐ ÁTSZÁMITÁSA adás-vétele és építései a megfelelő árkiszámítás. — BOLTJA ÁRA 20 kr. o. e., melyért bérmentesen megküldetik.

Miután üzletemet és lakásomat Kolozsvárról átköltöttem Deésre a saját házamba, ezért jövőre becses megrendeléseit hozzáam egyenesen Deésre — Erdélybe cizmezni méltóztasson.

2—5

Bányay Literati Károly,

Diplomat gyógyszerész Deesen.

Nyomatja és kiadja „Bánffy és Kovács” könyvnyomdája Deesen.